

Actualisatie natuuronderzoek Waterrijk Multifunctionele accommodatie

Onderdeel: Actualisatie onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving
voor de natuur

Definitief

Gemeente Zeevang

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 30 april 2014

Verantwoording

Titel : Actualisatie natuuronderzoek
Waterrijk Multifunctionele accommodatie

Subtitel : Onderdeel: Actualisatie onderzoek in het kader van de wet-
en regelgeving voor de natuur

Projectnummer : 325679

Referentienummer : GM-0000000

Revisie : D1

Datum : 30 april 2014

Auteur(s) : ing. D. van der Veen

E-mail adres : david.vanderveen@grontmij.nl

Gecontroleerd door : Mr. A.H. Tuitert

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ir. A.A. Makkinga

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 88 811 53 92
F +31 72 850 26 57
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek	4
1.2	Aanleiding en doel.....	5
2	Flora- en faunawet	6
2.1	Toetsingkader	6
2.2	Methode.....	7
2.3	Flora	7
2.4	Grondgebonden zoogdieren	8
2.5	Vleermuizen	10
2.6	Vogels.....	11
2.7	Vissen	13
2.8	Reptielen.....	14
2.9	Amfibieën.....	14
2.10	Overige soorten.....	15
3	Natuurbeleidskaders	16
3.1	Ecologische Hoofdstructuur.....	16
4	Natuurbeschermingswet	18
4.1	Toetsingskader.....	18
4.2	Inventarisatie.....	18
4.3	Analyse van de mogelijke effecten.....	19
5	Conclusies en aanbevelingen	20
5.1	Ecologische Hoofdstructuur en Weidevogelleefgebied	20
5.2	Natuurbeschermingswet	20
5.3	Flora- en faunawet	20
5.3.1	Vleermuizen	20
5.3.2	Vogels.....	21
5.3.3	Vissen	21
5.3.4	Amfibieën.....	21

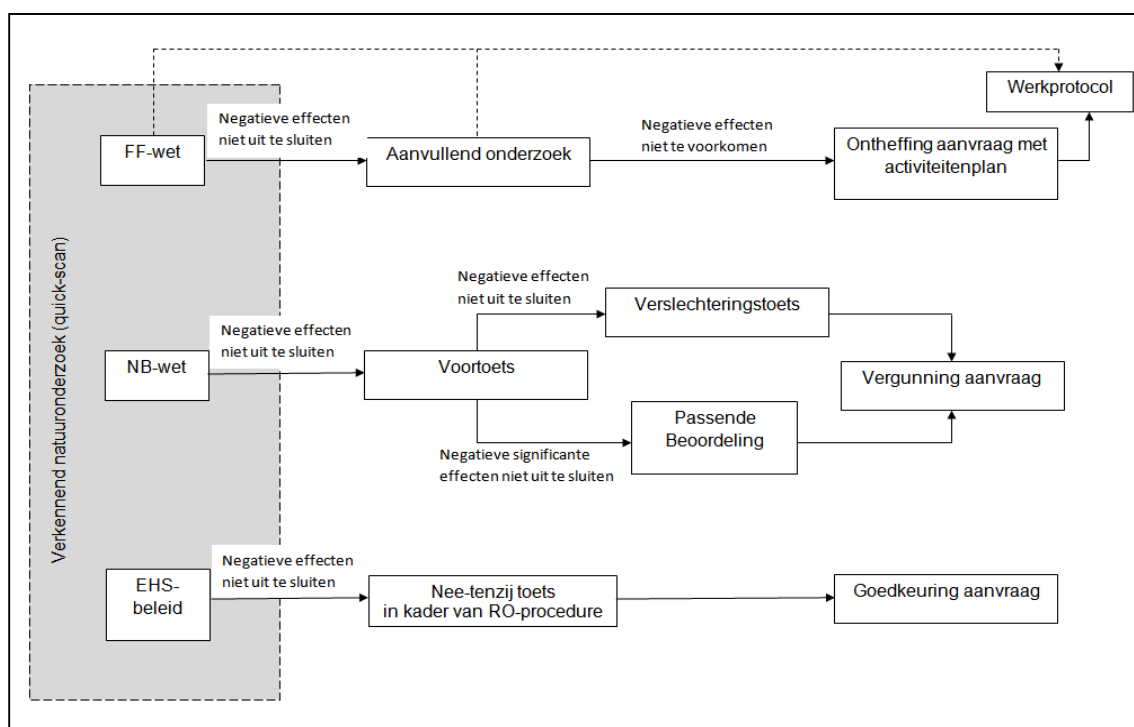
1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Flora- en faunawet: individuele soorten;
- Provinciaal beleid: Ecologische Hoofdstructuur;
- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten.

Het onderhavig verkennend onderzoek is een actualisatie van een natuuronderzoek uit 2008¹. Dit onderzoek is er op gericht om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures betreffende de Flora- en faunawet en de EHS. In figuur 2.1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Een verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Figuur 1.1 Procedureschema wet – en regelgeving natuurbescherming

¹ Grontmij 2008, Natuurtoets Waterrijk

1.2 Aanleiding en doel

De gemeente Zeevang is voornemens een multifunctionele accommodatie (hierna MFA) te ontwikkelen in de nieuwbouwwijk Waterrijk. Dit voornemen is reeds in het bestemmingsplan Waterrijk 2009 opgenomen, waarin een uit te werken bestemming woonbestemming is opgenomen, waarbinnen maatschappelijke functies mogelijk zijn. Deze maatschappelijke functies worden met een uitwerkingsplan uitgewerkt voor een deel van het gebied dat de bestemming 'Wonen – Uit te werken 2' heeft. Voorliggend rapport vormt de actualisatie van het natuuronderzoek voor dit gebied, dat in figuur 1.2 is weergegeven.

Figuur 1.2 Globale ligging Plangebied (rode omlijning)

Figuur 1.3 indruk plangebied

2 Flora- en faunawet

2.1 Toetsingkader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten;
- Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime.

Algemene soorten (tabel 1-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden, hiervoor geldt wel de zorgplicht.

Overige soorten (tabel 2-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is, dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort).

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn, indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen.

Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelsoorten' van het ministerie van EZ), die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen, geldt een uitzondering, Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen verstoringen van werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

2.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied en in de directe naastgelegen omgeving van het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling. Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten. De geraadpleegde bronnen zijn: Nationale databank Flora en Fauna (NDFF), www.zoogdiervereniging.nl, www.sovon.nl, www.ravon.nl, www.waarneming.nl, www.telmee.nl, www.florafaancheck.nl, www.knnv.nl, www.vlinderstichting.nl, www.drloket.nl, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Provincie Noord-Holland, IVN en Grontmij Nederland.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten (groepen) in beeld, die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het recente veldbezoek heeft plaatsgevonden op 22 april 2014 door een ecoloog van Grontmij.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of soorten (groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en of er een nader onderzoek nodig is.

2.3 Flora

Bronnenonderzoek

Uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en Waarneming.nl zijn, (net als in het onderzoek van 2008) geen waarnemingen van beschermde flora in het plangebied bekend. In de directe omgeving van het plangebied zijn in relatie tot het plangebied wel de Ff-wet, tabel 1 soorten zwanenbloem en gewone dotterbloem aangetroffen.

Verkennd veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is geen tabel 2/3 beschermde flora aangetroffen in het plangebied. Hierbij dient wel opgemerkt te worden, dat het veldbezoek relatief vroeg in het groeiseizoen is uitgevoerd. Er is (met uitzondering van een watergang ten oosten van het plangebied) geen geschikt biotoop voor de tabel 2/3 beschermde flora aangetroffen in het plangebied. Dit omdat de slootkanten in het plangebied naar verwachting begraasd en gemaaid worden, gezien de huidige agrarische functionaliteit van de graslanden. De watergang ten oosten (fig. 2.3) op de grens van het plangebied aan de noordoever vormt door het open karakter een geschikt biotoop voor beschermde soorten zoals de beschermde (Ff-wet, tabel 2) waterdriehblad of (gevekte) rietorchis.

Effecten

Op basis van de habitatgeschiktheidsbeoordeling, wordt (met uitzondering van een watergang ten oosten van het plangebied) geen geschikt biotoop voor beschermde flora in het plangebied verwacht. Opgemerkt dient te worden, dat het voorkomen van potentieel biotoop sterk afhangt van het begrazings- of maaibeheer, peilbeheer en bemesting. De watergang ten oosten van het plangebied wordt niet aangetast. Zolang er geen slootkanten worden vergraven waar beschermde flora aangetroffen wordt, zijn geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpactures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing of werken met een gedragscode is daarom niet aan de orde.

Voor algemene flora soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor soorten van tabel 1 soorten. Hiervoor geldt wel de zorgplicht

Figuur 2.3 watergang direct ten oosten van het plangebied

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

In de NDFF (2004 t/m 2014) en waarneming.nl zijn geen waarnemingen bekend van tabel 2 en/of 3 grondgebonden zoogdieren van de Flora- en faunawet in het plangebied. Uit waarneming.nl blijkt wel dat algemene zoogdiersoorten zoals konijn, vos en bunzing aangetroffen zijn in en in de omgeving van het plangebied.

De noordse woelmuis is wel in het nabijgelegen Natura 2000 gebied Polder Zeevang waargenomen. De soort is beschermd onder de Flora- en faunawet (tabel 3). In figuur 2.4b staat aangegeven waar de soort is waargenomen. Hieruit blijkt dat de soort op een afstand van circa 600 meter van het plangebied voorkomt. De noordse woelmuis heeft een voorkeur voor natte gebieden met hoge, grasachtige planten, rietmoerassen, rietlanden en natte hooilanden.

Verkennd veldbezoek

Tijdens het verkennend veldbezoek is het plangebied beoordeeld op habitatgeschiktheid voor grondgebonden zoogdieren. Daaruit blijkt dat het plangebied bestaat uit grasachtige planten (vooral raai gras) en enkele vegetatiearme sloten. De graslanden in het plangebied worden begrast. Het plangebied heeft verder geen bomen, struweel, dichte brede rietkragen, gebouwen of takkenhopen, wat een vaste verblijfplaats kan bieden voor tabel 2/3 beschermde grondgebonden zoogdieren. Er zijn geen sporen (zoals wroet, vraat, latrine of krabsporen) aangetroffen van tabel 2/3 grondgebonden zoogdieren in het plangebied. Hierbij moet opgemerkt worden dat voorliggend onderzoek geen uitgeput onderzoek naar gebruik door grondgebonden zoogdieren van het plangebied betreft. De eilandjes met rietkragen in een watergang buiten het plangebied op een afstand van circa 180 meter vormen wel een optimaal habitat voor de (Ff-wet, tabel 3) beschermde noordse woelmuis (fig. 2.4a).

Effecten

Omdat er geen vaste verblijfplaatsen, rustplaatsen of leefgebied van tabel 2/3 grondgebonden zoogdieren in het plangebied zijn aangetroffen, kan aantasting van verblijfplaatsen uitgesloten

worden. Het plangebied is door ontbreken van voldoende beschutting geen (sub)optimaal leefgebied voor de (Ff-wet, tabel) beschermde noordse woelmuis. Bovendien blijft in de omgeving voldoende foerageergebied aanwezig. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing is daarom niet nodig.

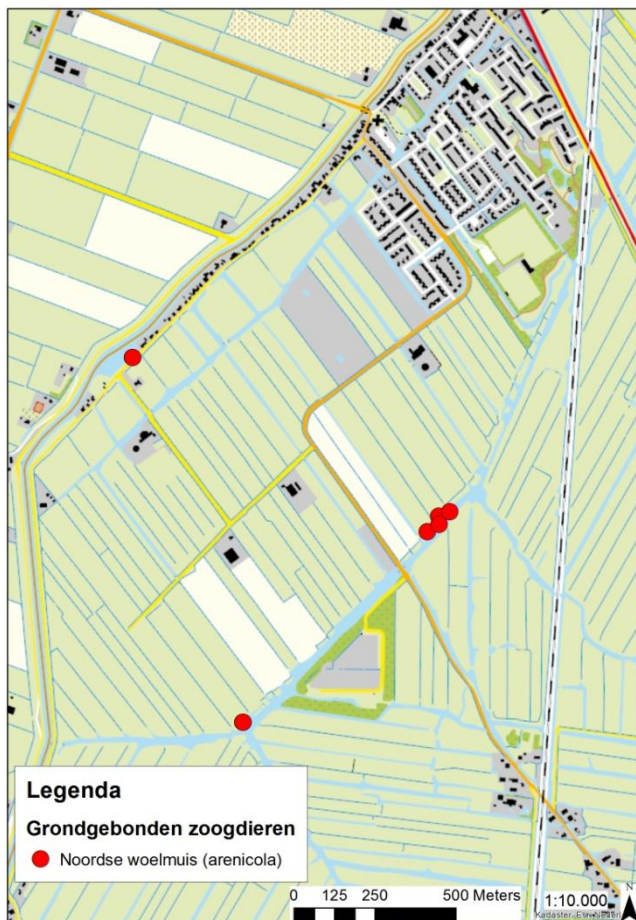
Wel dient rekening te worden gehouden met de eilandjes met rietkragen in een watergang buiten het plangebied op een afstand van circa 180 meter. Deze vormen wel een optimaal habitat voor de noordse woelmuis. Aanbevolen wordt om een ecologisch werkprotocol op te stellen, waarin mitigerende maatregelen worden genoemd om geluidsverstoring (zoals heiwerk) of lichtverstoring te voorkomen.

In de nieuwe situatie zal rekening gehouden moeten worden met verlichting. Er mag m.b.t. vlieg- en foerageerroutes van de noordse woelmuis ('s nachts) geen permanente strooilicht op de zuidelijk gelegen watergang/rietkragen buiten het plangebied uitgestraald mogen worden. Dit kan voorkomen worden door de verlichting alleen direct op bebouwing en/of bestrating uit te stralen en/of door de watergang met rietkragen af te schermen van verlichting.

Voor de aanwezige algemene soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet, zoals mol, egel en huisspitsmuis geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt wel de zorgplicht.

Figuur 2.4a NDFF grondgebonden zoogdieren

Figuur 2.4b NDFP grondgebonden zoogdieren

2.5 Vleermuizen

Bronnenonderzoek

Uit de NDFP (2004 t/m 2014) zijn recente waarnemingen (foeragerend en overvliegend) bekend van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en meer-vleermuis (Ff-wet, tabel 3) in de wijde omgeving van het plangebied. Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend in het plangebied.

Verkennd veldbezoek

De habitatcheck is op basis van de checklist van het Vleermuisprotocol² uitgevoerd. Tijdens het verkennend veldbezoek (van 22 april 2014) is vastgesteld dat het hele plangebied onderdeel uitmaakt van foerageergebied van de laatvlieger. De gebieden met brede vaarten en sloten zijn geschikt voor de meervleermuis. Het voorkomen van opgaande elementen is niet noodzakelijk voor het voorkomen van de soort. De historische watergangen en kanalen zijn van belang voor de soort. De voortplantingsbiotopen bevinden zich grotendeels in de lintdorpen, maar ook oude bomen kunnen als zomerverblijf dienen. De sloten in het plangebied en het lijnvormige bos buiten het plangebied functioneren als vliegroute en foerageergebied van vleermuizen. Er zijn (net als het onderzoek van 2008) geen verblijfplaatsen aangetroffen in het plangebied welke verstoord of vernietigd worden.

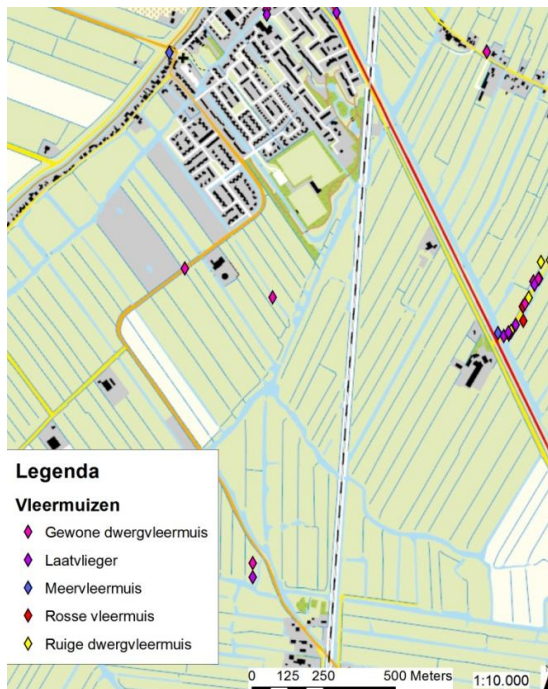
² Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en. Gegevensautoriteit Natuur 2013. Vleermuisprotocol 2013, maart 2013

Effecten en nader onderzoek

Aangezien er geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen worden verstoord of vernietigd, is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk naar het voorkomen van vleermuizen in verband met mogelijke vaste verblijfplaatsen. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing is daarom niet nodig.

Om effecten te voorkomen, dient wel rekening te worden gehouden met overvliegende en foeragerende vleermuizen. Dit betekent dat in de periode maart tot en met oktober, geen directe werkverlichting of strooilicht (met uitzondering van verlichting van voertuigen) mag uitstralen op watergangen, bosjes en struwelen tussen zonsondergang en zonsopkomst. Tenzij gewerkt kan worden met vleermuisvriendelijke armaturen. Dit betreft veelal groen of amber gekleurd led licht. In elk geval géén uitstraling van blauw of ultraviolet licht.

Verder zal in de nieuwe situatie ook rekening gehouden moeten worden met verlichting. Er mag m.b.t. vlieg- en foerageerroutes van de meervleermuis ('s nachts) geen permanente strooilicht op de zuidelijk gelegen watergang uitgestraald mogen worden. Dit kan voorkomen worden door toepassing van vleermuisvriendelijke armaturen of de verlichting alleen direct op bebouwing en/of bestrating uit te stralen en door het kanaal af te schermen van verlichting.

Figuur 2.5 NDFF vleermuizen

2.6 Vogels

Bronnenonderzoek

Uit de NDFF (fig. 2.6) zijn in de directe omgeving van het plangebied waarnemingen gedaan van een aantal vogels als ekster, buizerd, sperwer, boerenwaluw, et cetera. In figuur 2.6a zijn alleen ter indicatie de waarnemingen opgenomen van ter plaatse, overvliegende en foeragerende vogels, die gebonden zijn aan een jaarrond beschermd nest. In figuur 2.6b staat ter indicatie aangegeven waar nestindicerend gedrag van een buizerd is aangetroffen.

Verkennd veldbezoek

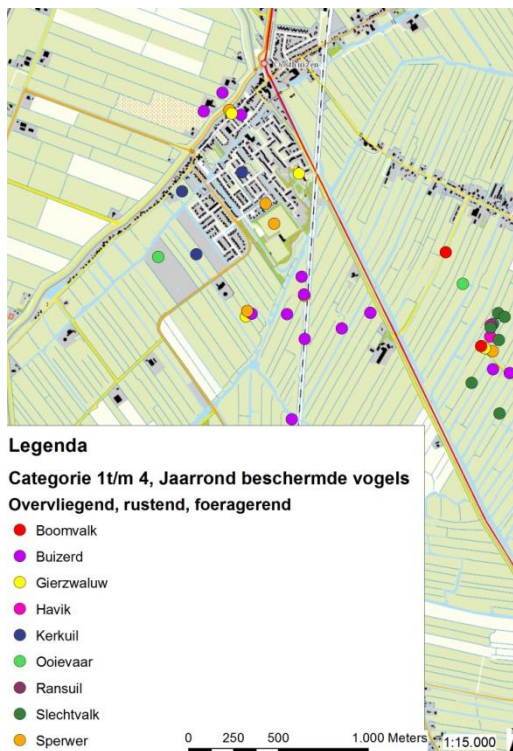
Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen bomen aangetroffen met potentiële nest locaties en met nesten in het plangebied. Er zijn wel diverse foeragerende of overvliegende vogels aangetroffen in het plangebied. De grasland percelen en de oevers vormen een geschikt foerageergebied voor vogels. In de opgaande begroeiing op een eilandje buiten het plangebied, op een afstand van 200 meter is wel een leeg nest aangetroffen, wat naar verwachting van een

jaarrond beschermde sperwer is. Er zijn (naast dit nest) geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen binnen een mogelijke effectafstand ten opzichte van het plangebied.

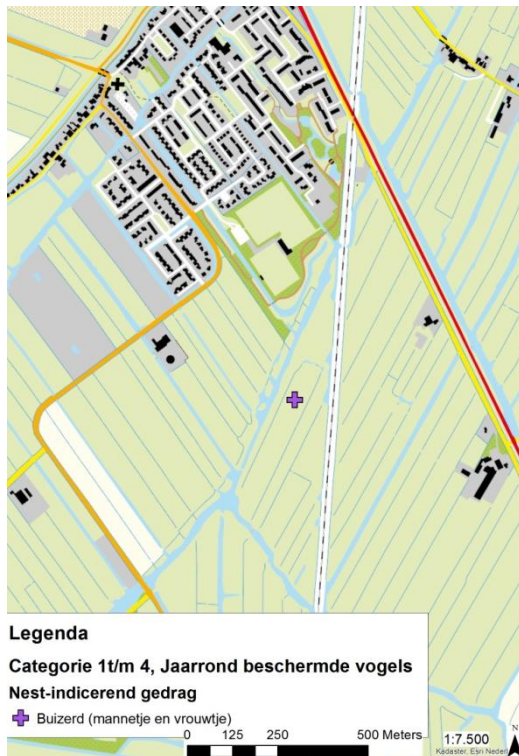
Effecten

Alle vogels genieten bescherming onder de Flora- en faunawet. Hierbij geldt dat verstoring van broedende vogels en broedsel niet is toegestaan. Verstoring van broedvogels kan optreden, wanneer tijdens de broedperiode werkzaamheden plaatsvinden. Wanneer grondwerkzaamheden of dempingen worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (wat loopt van circa maart tot en met juni met uitloop tot in augustus, of als maatregelen worden getroffen om verstoring te voorkomen, is er geen overtreding van de Flora- en faunawet. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing is daarom niet nodig. Verder dient er specifiek rekening te worden gehouden met mogelijke broedvogels in oevers en weidevogels op het grasland.

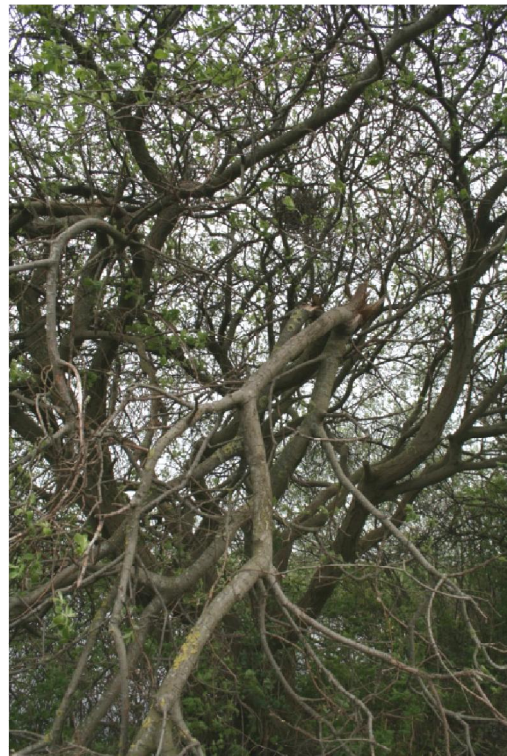
Om effecten te voorkomen, dient rekening te worden gehouden met jaarrond beschermde nesten buiten het plangebied. Zolang geen directe verlichting op het bosje met de nesten schijnt, zijn effecten uit gesloten. Wel wordt (t.a.v. leefgebied van de sperwer en de jaarrond beschermde nesten), aanbevolen om een ecologisch werkprotocol op te stellen ter bepaling van waar en welke permanente verlichting geplaatst kan worden.

Figuur 2.6a NDFF jaarrond beschermde vogels (ter plaatse, overvliegend, rustend en foeragerend)

Figuur 2.6b NDFF (nestindicatie)

Figuur 2.6c Mogelijk sperwer nest

2.7 Vissen

Bronnenonderzoek

Uit Waarneming.nl en de NDFF zijn waarnemingen bekend van beschermde vissen in de omgeving. Dit betreft de kleine modderkruiper (Ff-wet, tabel 2). De kleine modderkruiper komt talrijk voor in de polders in de omgeving. De bittervoorn (Ff-wet, tabel 3) is alleen in de wijde omgeving op een afstand van circa 900 meter ten opzichte van het plangebied aangetroffen.

Verkennd veldbezoek

Alle watergangen in het plangebied bieden potentieel geschikt leefgebied voor de kleine modderkruiper. De watergangen zijn niet geschikt voor de Ff-wet, tabel 3 beschermde bittervoorn, door ontbreken van voldoende geschikte watervegetatie. De oostelijk en zuidelijk gelegen watergang buiten het plangebied (fig. 2.3 en 2.4b) vormen daarbij wel een geschikt habitat voor de bittervoorn. Alle watergangen in het plangebied zijn ongeschikt voor de Ff-wet, tabel 2, rivierdonderpad, door ontbreken van voldoende leefgebied (zoals puin of basaltblokken).

Effecten

De kleine modderkruiper (Ff-wet tabel 2) heeft een wijdverspreid habitat in Nederland en kan ook in alle watergangen binnen het plangebied worden verwacht. Voor tabel 2 soorten kan gewerkt worden volgens een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Wordt er niet gewerkt volgens een gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze soort valt onder de lichte toets. Wanneer het uitvoeren van mitigerende maatregelen en het naleven van de maatregelen uit een goedgekeurde gedragscode niet mogelijk zijn, dient een ontheffing te worden aangevraagd ter voorkoming van overtreding van de Flora- en faunawet.

Figuur 2.7a NDFF vissen t.o.v. het plangebied

2.8 Reptielen

Bronnenonderzoek en verkennend veldbezoek

Het plangebied biedt geen geschikte omstandigheden voor de ringslang, De bosrand en rietkragen buiten het plangebied bieden wel een geschikt habitat voor de ringslang, maar deze komen niet binnen een straal van 5 km van het plangebied voor. Daarbij zijn in het plangebied geen geschikte vaste verblijfplaatsen aangetroffen tijdens het verkennend natuuronderzoek.

Effecten

Op basis van beschikbare gegevens en het veldonderzoek kan het voorkomen van reptielen in het plangebied uitgesloten worden. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet.

2.9 Amfibieën

Bronnenonderzoek

De NDFF (fig. 2.9a) en waarneming.nl maken geen melding van tabel 2/3 beschermde amfibieën, zoals de rugstreeppad, heikikker en poelkikker (Ff-wet, tabel 3) in de directe omgeving van het plangebied en in het plangebied. In Waarneming.nl komt verder wel naar voren dat waarnemingen zijn gedaan van algemene beschermde tabel 1 soorten (zoals de bruine kikker en gewone pad). De rugstreeppad is wel in de omgeving op een afstand van circa 900 meter ten opzichte van het plangebied aangetroffen.

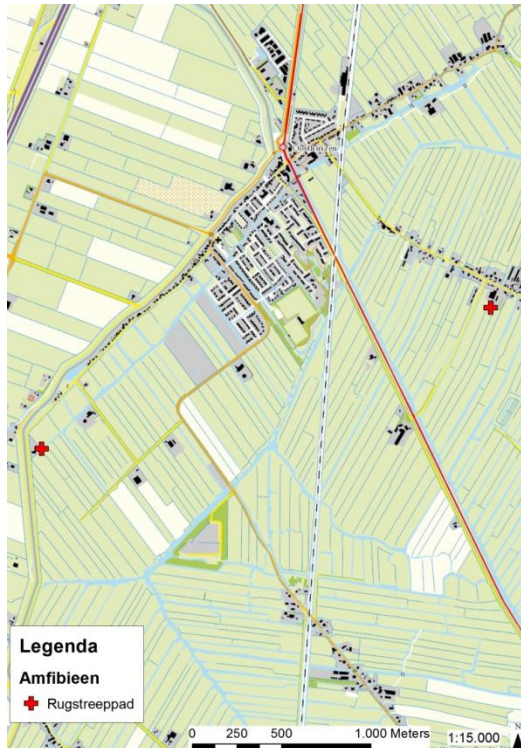
Verkennend veldbezoek

De oostelijk en zuidelijk gelegen watergangen direct buiten het plangebied vormen door de flauwe oevers een potentieel geschikt habitat voor beschermde amfibieën (zoals de rugstreeppad). De rugstreeppad komt voor in zandige milieus met tijdelijke plassen (zoals bouwlocaties) of in veenweidegebied met flauwe oevers. De watergangen in het plangebied hebben (met uitzondering van de oostelijke en zuidelijke gelegen watergang) geen flauwe oevers, wat een geschikt habitat voor de rugstreeppad kan vormen.

Effecten

De watergangen in het plangebied vormen geen geschikt habitat voor beschermde amfibieën zoals de rugstreeppad (fig. 2.9b). In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Het plangebied blijkt verder een geschikt habitat voor tabel 1 amfibie soorten. Voor tabel 1 soorten geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt wel de zorgplicht.

De rugstreeppad wordt wel regelmatig aangetroffen op werk/bouwterreinen bij het bouwrijp maken van het terrein. Aanbevolen wordt om in de voortplantingsperiode vanaf half april tot en met september het terrein ongeschikt te maken, door bijvoorbeeld te voorkomen dat tijdelijke plas- sen ontstaan na bijvoorbeeld hevige regenbuien.

Figuur 2.9a NDFF amfibieën t.o.v. het plangebied

Figuur 2.9b mogelijk te dempen watergang

2.10 Overige soorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde diersoorten (zoals ongewervelden, libellen of dagvlinders) van tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet en er is ook geen geschikt habitat aangetroffen van overige beschermde soorten. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet.

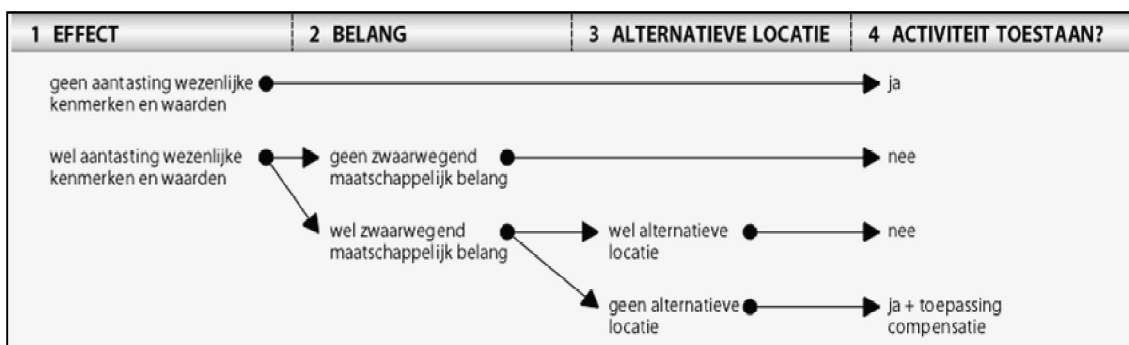
3 Natuurbeleidskaders

3.1 Ecologische Hoofdstructuur

Toetsingskader

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan. De Ecologische Hoofdstructuur voor de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de structuurvisie Provincie Noord-Holland.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van de voorkeurslocatie transportleiding en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In de provincie Noord-Holland is de externe werking van de EHS niet van toepassing. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

De voorgenomen ontwikkelingen vinden plaats buiten de begrenzing van EHS gebied, maar binnen de begrenzing van weidevogelleefgebied (fig. 3.1). Met betrekking tot weidevogelleefgebied wordt verwezen naar de compensatieovereenkomst Bestemmingsplan Waterrijk 2009 tussen de Gemeente Zeevang en de Provincie Noord-Holland³.

³ Provincie Noord-Holland, Compensatieovereenkomst woonwijk Waterrijk, Haarlem, 2012

Figuur 3.1 Ligging EHS-gebied (helder groene vlakken) en weidevogelleefgebied (gele vlakken) t.o.v. het plangebied (paarse omlijning)

4 Natuurbeschermingswet

4.1 Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten;
- verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel;
- passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten;
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien. Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.

Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is.

4.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op een afstand van circa 500 meter van het plangebied is gelegen (fig.4.2). Dit betreft Vogelrichtlijngebied, 'Polder Zeevang'. Het Natura 2000-gebied 'Markermeer en IJmeer' ligt op een afstand van ongeveer 2800 meter (fig. 4.2). Er liggen geen Beschermde natuurmonumenten binnen een effectafstand ten opzichte van het plangebied.

Figuur 4.2a Ligging Natura 2000-gebieden t.o.v. het plangebied (rode punt)

Natura 2000-gebied Polder Zeevang

De Polder Zeevang (figuur 4.2) is een vlak, open veenweidegebied met veel open water. Dit veengebied heeft een kenmerkende verkaveling in lange stroken, die loodrecht op de ontgin-

ningsassen staan. De percelen zijn door smalle sloten gescheiden. Stormvloedten waren aanleiding voor het ontwerpen van de eerste dijken. Aan de Zuiderzezijde brak de dijk soms door waaraan diverse doorbraakkolken herinneren. Afgezien van de dijken en kader is er geen reliëf aanwezig. De polder wordt gekenmerkt door een systeem van langwerpige open ruimten, met onderling zeer verschillende kavelinrichtingen. Het gebied bestaat overwegend uit open grasland op veengrond met sloten en weteringen. (Gebiedendocument Natura2000 www.minez.nl).

De aanwijzing van het Natura 2000-gebied Zeevang is gebaseerd op de volgende soorten: brandgans, goudplevier, grauwe gans, grutto, kievit, kleine zwaan, kolgans, smient en wulp. In geen van de gevallen gaat het om broedvogels. Voor Natura 2000-gebied Polder Zeevang zijn de volgende kernopgaven en instandhoudingsdoelen opgesteld. (Gebiedendocument Natura 2000-Zeevang, www.minez.nl).

Tabel 1. De kernopgaven voor het Natura 2000-gebied Polder Zeevang.

Kernopgave	Doel
plas-dras situaties	Plas-dras situaties voor smienten
overjarig riet	Herstel van grote oppervlakten/brede zones overjarig riet, inclusief water-riet door herstel van natuurlijk peildynamiek en tegengaan verdroging.

Tabel 2. De instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Polder Zeevang.

Soort	Doel
brandgans	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 70 vogels (seizoensgemiddelde)
goudplevier	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 790 vogels (seizoensgemiddelde)
grauwe gans	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 190 vogels (seizoensgemiddelde)
grutto	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 790 vogels (seizoensmaximum)
kievit	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.200 vogels (seizoensgemiddelde)
kleine zwaan	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde)
kolgans	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.000 vogels (seizoensgemiddelde)
smient	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 12.400 vogels (seizoensgemiddelde)
wulp	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 210 vogels (seizoensgemiddelde)
Complementaire soort	Doel
Meervleermuis	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

4.3 Analyse van de mogelijke effecten

Door uitvoering van de voorgenomen maatregelen (utiliteitsbouw, verkeersvoorzieningen) gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument verloren.

Gelet op aard van de werkzaamheden en de afstand (meer dan 2,8 kilometer) van het plangebied tot Natura 2000-gebied 'Markermeer en IJmeer' zijn effecten in het kader van de externe werking vanuit het plangebied uit te sluiten. Er liggen geen Beschermden natuurmonumenten binnen een effectafstand ten opzichte van het plangebied. Gelet op aard van de werkzaamheden en de afstand (meer dan 500 meter) van het plangebied tot Natura 2000-gebied 'Polder Zeevang' zijn effecten in het kader van de externe werking vanuit het plangebied nader beschouwd in het onderzoek van 2008. De conclusie uit dit onderzoek staat in paragraaf 5.2 per mogelijk effect weergegeven.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Ecologische Hoofdstructuur en Weidevogelleefgebied

De voorgenomen ontwikkelingen vinden plaats buiten de begrenzing van EHS gebied, maar binnen de begrenzing van weidevogelleefgebied (fig. 3.1). Met betrekking tot weidevogelleefgebied wordt verwezen naar de compensatieovereenkomst woonwijk Waterrijk tussen de Gemeente Zeevang en de Provincie Noord-Holland⁴.

5.2 Natuurbeschermingswet

Door uitvoering van de voorgenomen maatregelen (utiliteitsbouw, verkeersvoorzieningen) gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied of Beschermde Natuurmonument verloren. Gelet op aard van de werkzaamheden en de afstand (meer dan 2,8 kilometer) van het plangebied tot Natura 2000-gebied 'Markermeer en IJmeer' zijn effecten in het kader van de externe werking vanuit het plangebied uit te sluiten. Er liggen geen Beschermde natuurmonumenten binnen een effectafstand ten opzichte van het plangebied.

Gelet op aard van de werkzaamheden en de afstand (meer dan 500 meter) van het plangebied tot Natura 2000-gebied 'Polder Zeevang' zijn effecten in het kader van de externe werking vanuit het plangebied, zoals beschreven in het onderzoek van 2008 voor het gehele bestemmingsplan Waterrijk, nader beschouwd met betrekking tot alleen dit beperkte plangebied (zie fig. 1.2). Door uitvoering van de plannen gaat mogelijk foerageergebied verloren van de smient, grauwe gans en kolgans. Minder dan 1% van de soorten wordt hierbij verstoord, er worden dan ook geen effecten verwacht op de aanwezige smienten, grauwe ganzen en kolganzen. Door uitvoering van de plannen gaat er mogelijk foerageer- en rustgebied van de wulp, grutto en Kievit verloren. Het plangebied wordt echter begraasd, er worden dan ook geen significante effecten op de soorten verwacht.

Op de meeste soorten zullen door de ontwikkeling geen effecten optreden. Er kunnen wel effecten optreden van geluid- en lichtverstoring op de meervleermuis, wulp, grutto en Kievit. Effecten van lichtverstoring kunnen worden voorkomen door een lichtplan op te stellen die voorkomt dat er lichtuitstraling naar Polder Zeevang toe plaats vindt. Geluidsverstoring kan tijdens de werkzaamheden worden voorkomen door eventuele heiwerkzaamheden buiten het broedseizoen van de vogels plaats te laten vinden.

Doordat bestaande optimale lijnelementen voor de meervleermuis blijven bestaan, of nieuwe lijnelementen aan te leggen kan de meervleermuis het plangebied passeren, dit is reeds opgenomen in het stedenbouwkundig plan. Deze lijnelementen mogen in de toekomst niet worden verlicht.

5.3 Flora- en faunawet

Uit het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat Ff-wet, tabel 2/3 beschermde soorten in het plangebied kunnen voorkomen of tijdens de werkzaamheden op de werklocaties kunnen verschijnen.

5.3.1 Vleermuizen

Om verstoring van overvliegende of foeragerende vleermuizen en vogels te voorkomen dienen, de werkzaamheden overdag uitgevoerd te worden en dient in de periode maart tot en met september tussen zonsondergang en zonsopgang geen directe werkverlichting of strooiverlichting

⁴ Provincie Noord-Holland, Compensatieovereenkomst woonwijk Waterrijk, Haarlem, 2012

(m.u.v. voertuigen) toegepast te worden, die op watergangen, bomen en struweel kan schijnen. Nader onderzoek naar vleermuizen is niet nodig.

5.3.2 *Vogels*

Wanneer grondwerkzaamheden of dempingen worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (wat loopt van circa maart tot en met juni met uitloop tot in augustus, of als maatregelen worden getroffen om verstoring te voorkomen, is er geen overtreding van de Flora- en faunawet. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing is daarom niet nodig. Om effecten te voorkomen, dient rekening te worden gehouden met jaarrond beschermde nesten buiten het plangebied. Zolang geen directe verlichting op het bosje met de nesten schijnt, zijn effecten uit gesloten. Wel wordt (t.a.v. leefgebied van de sperwer en de jaarrond beschermde nesten), aanbevolen om een ecologisch werkprotocol op te stellen ter bepaling van waar en welke permanente verlichting geplaatst kan worden.

5.3.3 *Vissen*

De naar verwachting te dempen watergangen in het plangebied vormen een geschikt habitat voor de kleine modderkruiper, daarmee worden negatieve effecten niet uitgesloten. Ten aanzien van aanwezige vissen, wordt aanbevolen om te werken conform een Ecologisch Werkprotocol in combinatie met een goedgekeurde gedragscode.

5.3.4 *Amfibieën*

De rugstreeppad wordt regelmatig aangetroffen op werk/bouwterreinen bij het bouwrijp maken van het terrein. Aanbevolen wordt om in de voortplantingsperiode vanaf half april tot en met september het terrein ongeschikt te maken, door bijvoorbeeld te voorkomen dat tijdelijke plas-sen ontstaan na bijvoorbeeld hevige regenbuien.